

ZPRÁVA O KURZU „KOGNITIVNÍ PORUCHY A DEMENCE“ KONANÉM VE DNECH 16.–17. 9. V BRNĚ

MUDr. Aleš Bartoš

Neurologická klinika 3. LF UK, FN Královské Vinohrady, Praha

Centrum pro kognitivní poruchy při 1. neurologické klinice LF MU, FN u sv. Anny v Brně pod vedením as. MUDr. Ireny Rektorové, Ph.D. uspořádalo na tamní klinice dvoudenní kurz věnovaný kognitivním poruchám a demencím. Nabitý přednáškový sál 55 účastníků a řady odmítnutých opozdilých přihlášek dokládá, že téma je to vskutku atraktivní. Mezi posluchači převažovali neurologové, ale našli se i neuropsycholožky, dokonce logopedky a ergoterapeutky. Účastníci přijeli především z Moravy, ale také z Prahy a dalších míst Čech. Organizace kurzu byla dobře promyšlená. Zahrnouvala vhodné střídání zhuštěných poznatků v 6 přednáškových blocích s přestávkami celý čtvrtek a páteční dopoledne, takže se absolventi mohli bez problémů rozjet na víkend domů. V úvodu as. MUDr. Rektorová podala celkový přehled demencí, doc. MUDr. Brázdil podrobně rozebral rozličné poruchy gnostických funkcí a nakonec Mgr. Fanfrdlová ukázala nezastupitelnou roli a metody neuropsychologického vyšetření v diferenciální diagnostice kognitivního deficitu a demence. Doc. MUDr. Krupa informoval o přínosu zobrazovacích technik v rozlišování některých typů demence. Prof. MUDr. Urbánek představil nejen klasické ukazatele Alzheimerovy choroby (tau protein a beta-amyloid) v mozkomíšním moku, ale zmínil se i o méně známých biochemických abnormalitách. Zájem o likvorovou diagnostiku v České republice zažívá velký rozmach, pravděpodobně vzhledem k likvorologické tradici, byť v mezinárodních doporučeních tato forma podpory diagnostiky chybí. MUDr. Sheardová

zevrubně referovala o různých škálách, které lze užívat při diagnostice a sledování pacientů s demencí: škály deprese, globální škály, škály pro běžné denní aktivity, pro poruchy chování a pro kognitivní funkce. Nedostatečný časový prostor omezil sdělení na výčet škál se stručným komentářem. Protože toto téma bylo posluchačům blízké, rozvinula se živá a zajímavá diskuze bez jednoznačného závěru, které škály by bylo vhodné aplikovat v klinické praxi. Používání více škál u jednoho pacienta naráží především na náročnou časovou potřebu a žádné ohodnocení zdravotní pojišťovnou. Podle reakcí posluchačů by možná v příštím kurzu bylo vhodné dát tomuto potřebnému tématu větší prostor. Psychiatři pojednali o kognitivních poruchách u deprese (Mgr. Kučerová) a schizofrenie (as. MUDr. Příkryl). Překročení hranic kurzu do psychiatrie nabídlo nové pohledy na schizofrenii. Nejednalo se jen o onemocnění s psychotickými rysy, ale bylo zdůrazněno, že je to právě kognitivní deficit jako jeden z jádrových příznaků tohoto onemocnění, který rozhoduje o invalidizaci a nepříznivé prognóze nemocného se schizofrenií. V dalším bloku přednášel doc. MUDr. Kurča o lehké kognitivní poruše, prof. MUDr. Rektor o Alzheimerově chorobě a MUDr. Goldemund o vaskulární demenci. Navzdory nejednoznačnosti klinického syndromu lehké kognitivní poruchy, chybění spolehlivých prognostických faktorů a účinné léčbě panuje shoda o potřebě včasné diagnostiky a monitorování tohoto přechodného stadia mezi zdravým stárnutím a demencí.

Alzheimerova a vaskulární demence byly probrány podle klasického schématu od etiopatogeneze až po terapii se zdůrazněním některých bodů z mezinárodních doporučení. V několika sděleních byly poskytnuty poznatky o kognitivních poruchách týkající se dalších neurodegenerativních onemocnění, především s postižením motoriky: Parkinsonova choroba a demence s Lewyho tělísky (as. MUDr. Rektorová), problematika hluboké mozkové stimulace (MUDr. Baláž) a Huntingtonova chorea (MUDr. Uhrová). Doc. MUDr. Kaňovský důvtipně prokládal informace o klinických rysech video-ukázkami a kazuistikami týkající se Huntingtonovy chorey, progresivní supranukleární obrny a demence s Lewyho tělísky. Díky celoživotní hluboké znalosti přednášející MUDr. Mitrové o prionových onemocněních se samozřejmě nemohl dodržet určený limit, a tak přítomní uvítali prodloužení přednášky o patogenetických a epidemiologických aspektech, o rozdílech mezi klasickou a novou variantou Jakobovy-Creutzfeldtovy choroby, o prvních případech přenosu nové varianty tranfuzí. Na závěr se od Mgr. Fanfrdlové účastníci dozvěděli několik tipů kognitivního tréninku a as. MUDr. Rektorová shrnula současné možnosti farmakoterapie demence. Do 1,5 dne se tedy podařilo vměstnat různorodý koncentrát o kognitivních poruchách a demencích. Věřím, že vysoká edukativní hodnota kurzu zvýší zájem mezi neurology o tuto opomíjenou problematiku a přinese adekvátní péči pacientům s kognitivními poruchami.